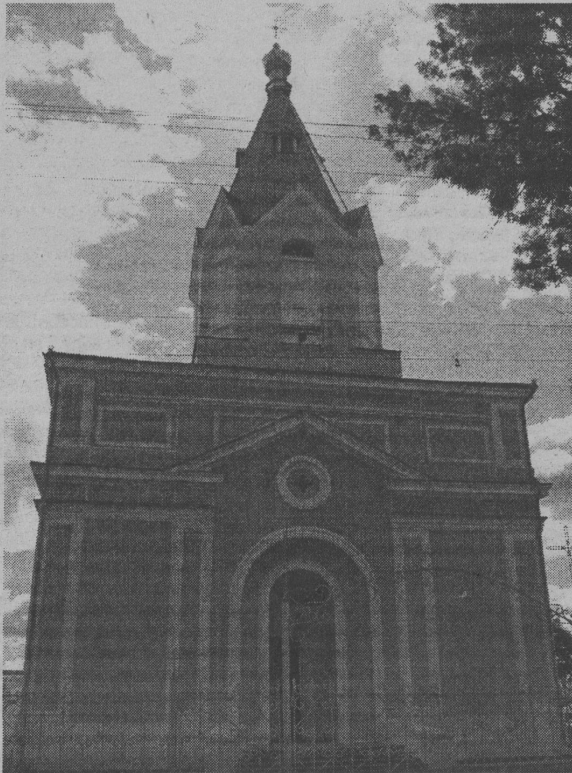

НАЙЦІННІШИЙ БУРШТИН РІДНОКРАЮ

Минуло століття, відколи духовною покровителькою нашого міста й назагал Поліського краю вважається свята княжна Іуліанія (Улянія) Гольшанська-Дубровицька, чий день громада відзначає 19 липня.

Чому саме цей день? Про давні, але вже вікомі події досить детально йдеться, зокрема, у статті "Сила і слава Волині" кафедрального протоієрея Костянтина Левитського, що надрукована 15 серпня 1913 р. у "Волинських єпархіальних відомостях".

Отож 8 червня (тут і далі – за старим стилем) 1989 року в Дубровиці відзначалося 50-ліття возз'єднання уніатів краю з православною церквою, відбувся й молебень святій діві Улянії. Саме тоді молодий священик з Кураша о. Микола висловився про влаштування пам'ятника торжества православ'я: "Таким пам'ятником може бути приділ в обширному Різдво-Богородичному храмі на честь святої і праведної діві Іуліанії, княжни Дубровицької-Гольшанської, місцевої святої; це буде пам'ятник очевидний існування православ'я у м. Дубровиця ще до вторгнення сюди римо-католицизму і введення зати́м унії".

1895 р. Постанову підписали, крім нього, Григорій Царик, Іван Шкут, Олексій Шкут, Йосип Лось, Іродіон Соє, Омелян Конончук, Михайло Царик, Пилип і Трохим Креньки, Феодосій Мартинчик, Євстафій і Федір Євчуки, Федір Горун, Федір Ракович, Іван Лясковець, Євстафій Білан, Яким Дубінець, Яким Середа, Феодосій Швед, Йосип Рабешко, Онуфрій Шкут, Євгеній Дудар, Пилип Тенюка, Іван Юхно, Лук'ян Коржик, Андрій Шкут, Антон і Андрій Нашори; а за неграмотних, одночасно й за себе розписався Григорій Сибіковський. Натомість надалі три роки тривало листування з цього приводу з єпархіальним начальством.

І ось 19 червня 1898 р. вийшов указ консисторії з дозволом влаштувати вістарний приділ. Останній обійшовся у 700 рублів, зібраних парафіянами. Був освячений у 1901 р. з благословення владика Миколаю Кроткевичем за участі навколишнього духовенства.

А 6 липня 1912 року, на свято на честь приділу св. Улянії, до Дубровиці особисто прибув владика архієпископ Антоній, відслужив тут велелюдну божественну літургію. Далі поїхав до Києва, де клопотав перед митрополитом Флавіаном про дарування в храм Дубровиці святої частинки праведної Улянії. Ось що писав він у своєму посланні до дубровичан: "Наше прохання про частинку мощів угодниці Божої прихильно прийняв Владика Митрополит Флавіан, а також о. настоятель Лаври і братія й наступного ж дня відділили частину нетлінних мощів святої угодниці... Тепер ці святі мощі у нас. Частину нам відділили досить велику, і я рішусь її віддати для вашого храму тоді, коли ви виготовите для неї гідну святині раку".

Сам владика Антоній передав на виготовлення такої раки, тобто спеціальної посудини для зберігання мощів, 100 рублів. Одразу в Дубровиці було створено особливий комітет, який очолив священик Пречистенської (Різдво-Богородичної) церкви Михайло Симонович, для збору пожертв. На парафіяльних братських зборах вирішили, що кожний парафіянин цього храму має внести по 1 руб. Проте через постійні дощі того року люди втратили половину врожаю хлібів і більше половини – сіна, тож на осінь вдалося зібрати на святу справу лише 250 руб. Тоді владика допоміг ще більшою пожертвою – в 300 рублів. І раку було замовлено на фабриці у Москві. Одночасно в друкарні Почаївської лаври віддрукували "Листки" з викладом життя святої Іуліанії, роз'ясненням, якого дару Божого сподоблюється край Дубровицький.

Далі час, день за днем, місяць за місяцем, біжить уже швидше. Й 8 червня наступного року частинка святих мощів була доставлена з Житомира у Рівне, в соборну церкву, де була пошанована умильтельним богослужінням – літургією, яку здійснив єпископ Володимир-Волинський Фаддей, а 16 червня єпископ Острозький Гавриїл освятив раку, яка з деяким запізненням прибула з Москви. Потім, незважаючи на зливу, священики переносять святиню на вокзал, звідки вона в особливому вагоні

літургій святиня переноситься до Різдво-Богородичного. Хвилі народу настільки залили вулиці містечка, котрими мала рухатися рака з мощами, що загалом невелику відстань між церквами довелося долати цілу годину. Бо ж і число богомольців сягало вже 10 тисяч.

І в Різдво-Богородичному, чи то Пречистенському, храмі довго тривали богослужіння під сінною раки нетлінних мощів святої Улянії, що повернулася в місяця свого земного буття.

Незабутні були то події. Тоді ж направлено вітально-подячні телеграми владичі Антонію від притчу й парафіян та від оточеного духовенства з паствою, запросили відвідати Дубровицю. Й напередодні 6 липня (юлія) – дня священної пам'яті діві Іуліанії, владика прибув. За його участі й при великому зібранні священиків та мирян у Пречистенському храмі, при раці зі святими мощами відбулася всенощна. Із вранішньою зорею – дзвони над Дубровицею до ранньої обідні. По літургії – освячення води. Нарешті – пізня літургія. І знову все – величне, незабутнє. Тож вирішено було направити подячно-вітальний адрес митрополиту Київському Флавіану. Під цим документом стоять підписи, зокрема: від духовенства – архієпископа Волинського Антонія, окружного благочинного Луки Триліського, священиків Михайла Симоновича й Леоніда Сеницького з Дубровиці, Філарета Перхоровича з Висоцька, Юліана Сеницького з Бережок, Стратоника Щаравського з Кураша, Василя Котовича з Озерів (Великих Озер), Вірослава Тхоржевського з Удрицька; від парафіян Різдво-Богородичного храму підписалися: начальник поштово-телеграфної контори І. Вербовський, становий пристав Тарасій Берегун, Х. Сіциньська, М. Хелонська, В. Хелонський; від громади – Андрій Утлік, Андрій Шкут, Нестор Тенюка, Марія Проценко, Мирон Ракун, Степан Кухарець, Григорій Бугай, Пилип Пецков, Федір Шевело, Мусій Євчук, Катерина Шкут, Самійло Рожко, Іван Середа, Петро Шевело, Григорій Адамчук, Я. Кренько.

Століття тому висловлювалася надія, що день священної пам'яті діві Улянії – 6 (19) липня – стане днем молитви й благодієтворіння на Поліссі. Хіба ж не так сталося? І це чи не найцінніший бурштин нашого бурштинового ріднокраю.

Василь ШПАК, Олександр СТРИЖАК.

Улянї. Саме тоді молодий священик з Кураша о. Микола висловився про влаштування пам'ятника торжества православ'я: "Таким пам'ятником може бути приділ в обширному Різдово-Богородичному храмі на честь святої і праведної діви Іуліанї, княжни Дубровицької-Гольшанської, місцевої святої; це буде пам'ятник очевидний існування православ'я у м. Дубровиця ще до вторгнення сюди римо-католицтва і введення затим унїї".

Таку ідею підтримав настоятель дубровицького храму Різдва Пресвятої Богородиці Василь Яроцький. Він створив при храмі братство, яке 30 грудня 1890 року на своєму засіданні постановило "облаштувати на добровільні пожертви за правим криласом вівтаря приділ зі святим престолом з присвоєнням цьому приділу імені святої праведної діви Іуліанї, княжни Дубровицької-Гольшанської, пам'ять про котру відзначати за Київським патериком – 6 липня". І почався збір пожертв. Зокрема, згаданий о. Микола з Кураша не пошкодував 100 рублів – великі на ту пору гроші.

Пройде трохи часу, й о. Микола та о. Василь відійдуть в інший світ. Але активно взявся за продовження їхньої справи новий настоятель Різдово-Богородичного храму Микола Кроткевич, який очолив парафію в 1893 р. Більше того, він звернувся до єпархіального керівництва щодо одержання для цього храму частинки мощів св. Улянї. Проте...зіткнувся з рішучою відмовою. Тож повністю зосередився на влаштуванні приділу, що зафіксовано й у постанові братства від 14 травня

Далі час, день за днем, місяць за місяцем, біжить уже швидко. Й 8 червня наступного року частинка святих мощів була доставлена з Житомира у Рівне, в соборну церкву, де була пошанована умімтєльним богослужінням – літургією, яку здійснив єпископ Володимир-Волинський Фаддей, а 16 червня єпископ Острозький Гавриїл освятив раку, яка з деяким запізненням прибула з Москви. Потім, незважаючи на зливу, священики переносять святиню на вокзал, звідки вона в особливому вагоні вирушає на залізничну станцію Сарни.

Тут вона переноситься у привокзальну церкву. І триває безперервна низка богослужінь. Парафіяльна церква тоді ще села Сарни, де літургісали й місцевий, і священик з Немович, котрий прибув до Сарн зі своєю паствою. Далі – дорога із зупинками в Люхче, Стрільську, Любиковичах. А 22 червня вона вже у наших Бережках.

Нарешті, 23 червня наприкінці дня святиня – в Дубровиці, у Свято-Миколаївському храмі. Зустрічати її майже до Бережок виходили багато мирян і духовенства, супроводжували хресний хід, у т.ч. протоієрей з Острога, колишній настоятель дубровицької Різдово-Богородичної церкви, згаданий Микола Кроткевич. А загалом тоді зібралось в нас усе окружне духовенство Рівненського повіту, багато ієреїв з Луцького, понад 6 тис. мирян; незважаючи на повільність та бездоріжжя, прибуло багато богомольців навіть з Мінської єпархії, хоча їм довелося для цього пройти пішки 20, 40, 80 верст.

Після всенощної у Свято-Миколаївському храмі й ранніх

